

Jak zatrudniać cudzoziemców?

Deficyt pracowników na polskim rynku pracy sprawia, że firmy coraz częściej decydują się na zatrudnianie cudzoziemców. Najchętniej o etat w Polsce starają się obywatele państw z Europy środkowo-wschodniej, głównie z Ukrainy, ale także z Białorusi, Rosji oraz Gruzji. O ile procedura zatrudnienia obcokrajowców jest znana, to jednak postępowanie w sytuacji przedłużenia pozwolenia na pracę rodzi wątpliwości i pytania.

Według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹ z 2017 roku, w Powiatowych Urzędach Pracy zostało zarejestrowanych prawie 2 miliony oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom. Około 87 tysięcy dotyczyło zatrudnienia w transporcie i gospodarce magazynowej. Dodatkowo, dynamicznie wzrosła liczba wniosków o wydanie zezwolenia na pracę - w ubiegłym roku sięgnęła ponad 267 tys. (z czego 32,7 tys. w samym transporcie). W porównaniu do 2016 roku, liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi zwiększyła się prawie o 40 proc., natomiast liczba wniosków o wydanie zezwoleń na pracę wzrosła o 100 proc. Większość z nich, czyli około 59 proc. zezwoleń, wydanych jest na okres do 1 roku, a maksymalny czas pracy na oświadczeniu – to 180 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Nakład czasu i pieniędzy, poświęcony na zatrudnienie cudzoziemca, a także braki zawodowych kierowców na rynku stanowią czynniki decydujące o tym, iż pracodawcy gotowi są zatrudniać obywateli innych krajów na dłuższy okres. Jak to zrobić sprawnie, szybko i najniższym kosztem?

Sposób 1: „Stare” i „nowe” oświadczenie o pracę

W związku ze zmianą przepisów, w 2018 r. można zatrudnić obcokrajowca najpierw na podstawie „starego” oświadczenia, a następnie „nowego”, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. *Okresów wykonywania pracy w obu oświadczeniach nie sumuje się. Oznacza to, że w sytuacji, gdy zagranicznemu pracownikowi, zatrudnionemu na podstawie „starego” oświadczenia, kończy się termin 180 dni pracy, podmiot zamierzający powierzyć mu pracę może zgłosić się do PUP właściwego ze względu na jego siedzibę lub miejsce stałego pobytu w celu rejestracji „nowego” oświadczenia na kolejne 6 miesięcy* – wyjaśnia Ivanna Byczkowska z OCRK. Koszty, jakie ponosi pracodawca w związku z rejestracją oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wynoszą 30 zł.

Sposób 2: Zezwolenie na pracę typu A

Jeżeli firma stara się o zezwolenie dla pracownika, który wcześniej wykonywał pracę na podstawie oświadczenia lub zezwolenia, to z listy niezbędnych załączników do wniosku można wyłączyć informację o teście rynku pracy. Test polega na sprawdzeniu, czy na proponowane miejsce pracy nie ma chętnych obywateli polskich lub czy rekrutacja przeprowadzona na to stanowisko pracy dała wynik negatywny. Przyspieszy to procedurę o ok. 14 dni, ponieważ właśnie tyle trwa analiza rejestrów bezrobotnych przez PUP i pozwoleń uniknąć zbędnej biurokracji.

¹ Dane pochodzą z raportów MRPiPS, opublikowanych na stronie: <https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>

Zezwolenie zazwyczaj wydaje się na okres nie dłuższy niż trzy lata. Jeżeli pracownik posiada aktualny dokument podróży, a termin złożenia wniosku o przedłużenie zezwolenia na pracę u tego samego pracodawcy został zachowany, to pracę takiego obcokrajowca uważa się za legalną od dnia złożenia wniosku – tłumaczy Ivanna Byczkowska. W większości wypadków, po uzyskaniu decyzji Wojewody o wydaniu zezwolenia na pracę na terytorium Polski, cudzoziemiec udaje się do państwa swojego pochodzenia w celu przedłużenia wizy.

Istnieje również druga możliwość. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach w art. 82 wymienia warunki, które muszą spełnić obywatele państwa spoza UE, aby starać się o przedłużenie wizy, przebywając na terytorium Polski.

Sposób 3: Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

W przypadku pracy dłuższej niż 3 miesiące, cudzoziemiec przebywający na terytorium Polski może wystąpić do właściwego wojewody o tzw. zezwolenie jednolite czyli zezwolenie na pobyt czasowy i pracę. *Wniosek o wydanie takiego zezwolenia obcokrajowiec składa osobiście, nie później niż w ostatnim dniu legalnego pobytu w Polsce. Przy składaniu wniosku pobierane są odciski linii papilarnych, w związku z tym wyklucza się możliwość złożenia wniosku przez przedstawiciela – mówi ekspertka OCRK.* Jeśli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy został złożony w trakcie legalnego pobytu, wojewoda zamieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, czyli tzw. czerwoną pieczętkę. Oznacza ona, że cudzoziemiec jest w trakcie oczekiwania na wydanie zezwolenia jednolitego, a poprzedni dokument, który uprawniał go do pobytu, nie jest już ważny lub niedługo straci ważność.

Należy zwrócić uwagę, że ze względu na coraz większą ilość cudzoziemców pracujących w Polsce, czas potrzebny na załatwienie formalności często ulega dość znacznemu wydłużeniu. Dlatego ważny jest bieżący monitoring przepisów i szybkie reagowanie na nowe możliwości, które zmniejszają ryzyko utraty dobrego pracownika i możliwości realizacji przewozów w przypadku firm transportowych.